

Федосєєва Ганна

кандидат економічних наук, доцент, докторант
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна

Hanna Fedosieieva

cand. eng. sc., associate professor
doctoral student of Mukolayiv National Agrarian University,
Mykolaiv, Ukraine

**ПРІОРИТЕТИ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ НАПРАВЛЕНОЇ НА
ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ВИРОБНИКІВ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ
PRIORITIES OF FOREIGN ECONOMIC POLICY ARE AIMED AT FORMING
COMPETITIVE ADVANTAGES OF AGRICULTURAL PRODUSERS**

Сільськогосподарська діяльність в Україні, наразі, характеризується наявністю значної кількості невикористаних шансів для свого конкурентоспроможного розвитку. При цьому, діяльність сільськогосподарських підприємств пов'язана з низьким рівнем розвитку їх виробничого, кадрового, інноваційного, експортного потенціалу. А основними проблемними аспектами залишається слабе фінансове та матеріально-технічне забезпечення частини сільськогосподарських підприємств, особливо малих та середніх. Вирішення визначених проблем знаходиться в полі впливу, в тому числі, і зовнішньоекономічної політики. Проте, сучасна зовнішньоекономічна політика має хаотичний характер, характеризується залежністю від мінливого зовнішнього середовища, політичної ситуації в країні та інших факторів.

Метою роботи є визначення пріоритетних завдань зовнішньоекономічної політики направленої на формування нових та підтримку існуючих конкурентних переваг виробників сільськогосподарської продукції на світовому ринку.

Загалом зовнішньоекономічна політика України має дві основні цілі: мирне співіснування з членами міжнародного співтовариства відповідно до світового економічного порядку; забезпечення суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності належних умов для ведення самостійної легальної прибуткової діяльності, полегшення доступу на світові ринки та збільшення присутності українських товарів на українському ринку за рахунок розвитку добросовісної конкуренції та сприяння підвищенню конкурентоспроможності вітчизняних виробників.

Встановлено, що наразі держава повинна утримувати баланс між ступенем відкритості національного ринку, національної економіки та мирним і економічно вигідним співіснуванням на міжнародній арені. Ефективне виконання даного завдання, на нашу думку, повинне, в першу чергу, бути здійснено стосовно стратегічно важливих ринків та стратегічно важливих видів продукції для розвитку країни. Для України, без сумніву, таким ринком є світовий ринок сільськогосподарської продукції. Саме стосовно сільськогосподарської продукції та її товаровиробників повинна бути проведена адекватна зовнішньоекономічна політика.

Вважаємо, що сучасна зовнішньоекономічна політика в сільському господарстві має вирішити наступні завдання:

1. Скасування та/або зменшення тарифних та нетарифних бар'єрів на закордонних ринках. Дане завдання реалізується в рамках реалізації тієї частини зовнішньоекономічної політики, що спрямована на підтримання вітчизняних експортерів при виході їх на зовнішній ринок.

В даному контексті важливе значення мають укладені між Україною та іншими країнами світу Угоди про вільну торгівлю, що передбачають взаємне відкриття ринків

сторонами угоди з усіма економічними наслідками. Станом на початок 2018 р. таких Угод укладено 9, найбільш важливим з яких для розвитку сільського господарства є: Повна та Всеохоплююча Угоди про створення Зони Вільної торгівлі між Україною та ЄС; Угода про вільну торгівлю між Україною та державами ЄАВТ; Угода про вільну торгівлю між Україною та Канадою та ін. Разом з тим, встановлено, що економічний ефект для від вільної торгівлі для сільськогосподарських підприємств в рамках конкретної угоди, в кінцевому підсумку, визначається їх спроможністю запропонувати закордонним споживачам сільськогосподарську продукцію належної якості за прийнятною ціною і в потрібній кількості.

Окрім зазначеного, спрощенню тарифних та нетарифних обмежень в торгівлі сільськогосподарською продукцією сприятимуть переговори з країнами щодо взаємного визнання технічних регламентів та оцінки відповідності, сприяння участі українських сільськогосподарських товаровиробників в державних закупівлях закордоном та ін.

2. Реалізація політика спрощення правил та процедур торгівлі в Україні.

Спрощення процедур торгівлі є одним із найбільш широкоживаних інструментів сприяння експорту. Така політика позитивно впливає на виробничо-комерційну діяльність експортерів, передовсім із числа малих та середніх підприємств, та є інструментом подолання корупції.

Розвиток інфраструктури ринку сільськогосподарської продукції повинен мати серед основних цілей «ефективне задоволення потреб учасників міжнародної торгівлі». При цьому, основна увага має приділятися збалансованому розвитку основних елементів, а саме: транспортній інфраструктурі (термінали, транспортні засоби, мережі тощо), транспортним послугам (дистрибуція, логістика, страхування, фінансування) та регуляторному середовищу (політичні, юридичні та фінансові умови надання відповідних послуг).

3. Інституційне забезпечення зовнішньоекономічної політики можливе в разі виконання ряду умов, серед яких: запровадження стратегічного підходу до розвитку ЗЕД сільськогосподарських товаровиробників; розвиток системи органів сприяння ЗЕД сільськогосподарських товаровиробників; забезпечення взаємодії існуючих урядових та неурядових організацій покликаних сприяти розвитку сільськогосподарських підприємств окремих галузей та їх зовнішньоекономічної діяльності.

4. Постійний діалог між Урядом та виробниками і споживачами сільськогосподарської продукції із питань міжнародної торгівлі.

5. Реалізація інвестиційно-інноваційної політики на міжнародному рівні, що покликана покращити фінансове забезпечення сільськогосподарських товаровиробників та посилити інноваційну діяльність в сільському господарстві.

Висновок. Отже, послідовна реалізація визначених завдань дієвої зовнішньоекономічної політики в сільському господарстві має забезпечити створення необхідних умов для: оптимізації інтеграції вітчизняних виробників сільськогосподарської продукції до світового ринку; більш ефективного використання наявних режимів торговельних стосунків із міжнародними торговельними партнерами; відкриття ринків для українських сільськогосподарських товаровиробників шляхом відповідних домовленостей на регіональному та міжнародному рівнях (у тому числі, через участь у роботі міжнародних організацій); зменшення негативного впливу регуляторних бар'єрів та спрощення процедур торгівлі всередині країни; забезпечення вільного доступу вітчизняних сільськогосподарських товаровиробників до імпортованих матеріалів та сировини за конкурентними цінами.

Саме зазначені умови є запорукою формування стійких конкурентних переваг виробників сільськогосподарської продукції на світовому ринку.

Перелік використаних джерел:

1. Біла книга: як реалізувати експортний потенціал України за умов глобалізації / Інститут економічних досліджень та політичних консультацій. – Київ, 2016. – 52 с.

2. Власюк Т. О. Оптимізація імпортової політики як чинник зовнішньоторговельної безпеки / Т. О. Власюк // Проблеми економіки. – 2015р. – №3. – С. 39-51
3. Ніценко В. С. Аналіз внутрішнього ринку, імпорту та експорту продукції сільського господарства України / В. С. Ніценко // Вісник ХНАУ ім. В.В. – № 3, Серія „Економічні науки”. – Електронний ресурс – Режим доступу: http://knau.kharkov.ua/visn_econom_2015_3_45.html

УДК 339

Хрупович Світлана

доцент

Тернопільський національний технічний університету імені Івана Пулюя,
м. Тернопіль, Україна

Khrupovych Svitlana

Associate professor

Ternopil National Ivan Puluj Technical University,
Ternopil, Ukraine

СУЧАСНІ ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ THE MODERN FORMS OF INTERNATIONAL TRADE ORGANIZATION

Міжнародна торгівля являє собою одну із найбільш досконалих форм зовнішньоекономічних зв'язків. Як наука, міжнародна торгівля базується на сформованих та історично доведених економічних теоріях. Зокрема, на початку 19 століття англійський вчений Давид Рікардо навів докази на користь існування Теорії відносної переваги. Відповідно до вчень видатного економіста, вигода країни при експорті будь-якої продукції чи послуг буде мати місце тоді, коли вона буде виробляти їх із нижчою альтернативною вартістю, ніж потенційний торгівельний партнер за рубежом. Насправді, у практиці ведення міжнародного бізнесу таких розрахунків ніхто не проводив, позаяк ще у тому ж далекому 19 столітті внаслідок індустріалізації виникли держави-лідери, у яких виробничі затрати на виробництво і розподіл були меншими, ніж у інших країнах.

Теорія абсолютної переваги Адама Сміта дає докази того, що певна країна здатна виробляти більшу кількість одиниць продукту з певного обсягу ресурсів за наявного рівня технології порівняно з конкурентами. Якщо би ця теорія працювала реально на практиці, то країни-лідери припинили би постачати продукцію менш розвиненим країнам, але цього не трапилось. Все тому ж що теорії порівняльної і абсолютної переваги доволі погано працюють у глобалізованому середовищі міжнародної торгівлі. На заміну теоретичним розрахункам прийшов обґрунтований аналіз співвідношення ціни на національному та зарубіжному ринках. Так як природні ресурси розподілені нерівномірно на Землі, це і стало першопричиною виникнення міжнародної торгівлі. Але чому країни імпортують товари і послуги, якщо вони можуть їх виготовляти?

США є гігантами автомобілебудування, проте ці товари займають вагому частку у структурі як експорту, так і імпорту країни, зокрема 21% автомобілів країна ввозить, а вивозить 11%. Потрібно розуміти, що у 85% випадків міжнародною торгівлею займаються не держави загалом, а фірми, зокрема. І їм завжди буде вигідно, отримати прибуток від продажу за кордоном експортного товару чи послуги, а на отримані кошти купити імпортований товар у значно більшому обсязі, ніж його можна придбати у своїй країні.

Сучасна теорія міжнародної торгівлі доволі видозмінена, через стирання кордонів між країнами. Зникають і торгівельні бар'єри, осучаснюються форми і методи ведення бізнесу. За минулі кілька десятиліть можна виокремити появу таких форм міжнародної торгівлі:

1) Торгівля на міжнародних товарно-сировинних та валютних біржах. За рівних умов участі фірм і держав у таких торгах, біржова торгівля дозволяє встановити справедливі ціни на товари, сприяє формуванню міжнародних обмінних курсів валют, а також збільшується капіталізація фірм;